

Tillbaka till Framtiden:

Samverkan i framtidsanalyser

Regional förnyelse

- Ett samverkansprojekt mellan Region Norrbotten, Länsstyrelsen i Norrbottens län och Luleå tekniska universitet
- Syftar till att öka kunskaperna om Norrbottens förutsättningar och behov som ska leda till att stärka länets förutsättningar i viktiga regionala tillväxt- och utvecklingsfrågor.

Arbetspaketen

Arbetspaket 1: Regional förståelse - Analysdelen

För att åstadkomma förändringar krävs underlag med analyser och ett rikt kunskapsutbyte med omvärlden. En kvalificerad omvärldsbevakning och analyser behövs för att stärka den långsiktiga konkurrenskraften för i länet.

I kommande programperiod och för regionens löpande arbete med regional utveckling behövs kunskap om var länet befinner sig idag och en analys och översikt över länets styrkor, svagheter, möjligheter och hot.

Arbetspaket 2: Strategiska utvecklingsområden för innovationsstöd, samt internationalisering

Investera i strategiska utvecklingsområden för innovationsstöd, samt internationalisering, det att finnas möjligheter att göra investeringar i vetenskaplig/teknisk infrastruktur för att stärka universitetets forskningsområden och stärka strategiska utvecklingsområden.

Arbetspaket 2: Strategiska utvecklingsområden för innovationsstöd, samt internationalisering

En satsning som fokuseras främst på kompetensuppbyggnad inom rymdvetenskap 27 oktober 2016

EIT KIC RawMaTERS en av sina sex noder i Luleå. RawMaTERS är EU:s största projekt inom råvaruområdet sedan den europeiska

svt NYHETER

Nyheter

Lokalt

Sport

SVT Play

B

/ NORRBOTTEN

100 miljoner till LTU

Tre stora aktörer tillsammans med Luleå tekniska universitet satsar 100 miljoner kronor för att stärka forskningen vid universitetet.

Det är Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, Länsstyrelsen i Norrbotten och Kempestiftelsen som tillsammans med Luleå tekniska universitet satsar 100 miljoner kronor för att stärka nyrekryteringen av unga forskarstudenter och forskare till universitetet.

Bidrar med 50 miljoner kronor

Bland annat bidrar Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse med 50 miljoner kronor. En satsning som fokuseras främst på kompetensuppbyggnad inom rymdvetenskap och andra forskningsområden inom fysik.

–Det är en kraftfull förstärkning för oss och ett stort steg framåt för vår grundläggande forskning inom rymd, fysik och datavetenskap, säger Johan Sterte, rektor för Luleå tekniska universitet i ett pressmeddelande.

fr.v Landshövding Sven-Erik Österberg, Maria Magdalena Holmgren, projektledare, Mikael Ramström, Atlas Copco, Jenny Greberg Luleå tekniska universitet, Beligran LKAB och Pär Weihed professor Luleå tekniska universitet

Råvaruprojekt stärker industri och akademi

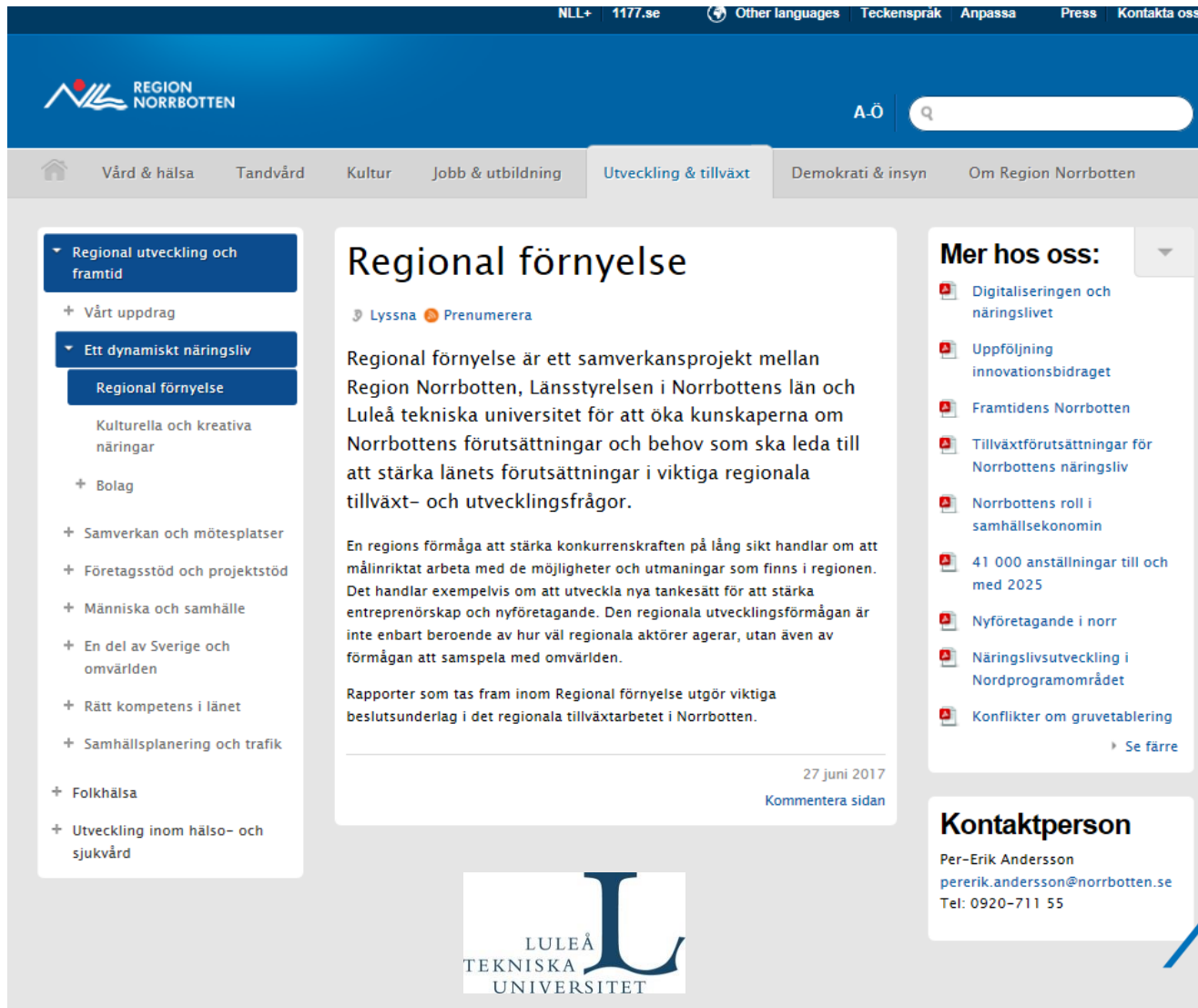
Publicerad: 17 december 2014

En fantastisk möjlighet har öppnats för nya jobb, nya företag, investeringar, hållbar forskning och utbildning när EU:s råvarusatsning RawMaTERS får en av sina sex noder i Luleå. RawMaTERS är EU:s största projekt inom råvaruområdet sedan den europeiska kol- och stålunionen bildades. Luleå tekniska universitet får en ledande roll i en av noderna.

<http://www.norrbotten.se/sv/Utveckling-och-tillvaxt/Regional-utveckling-och-framtid/Ett-dynamiskt-naringsliv/Regional-fornyelse/>

Rapporterna finns även på Länsstyrelsen Norrbottens hemsida

The screenshot shows the website of Region Norrbotten. The header includes the logo and name 'REGION NORRBOTTEN', a search bar, and navigation links: 'Vård & hälsa', 'Tandvård', 'Kultur', 'Jobb & utbildning', 'Utveckling & tillväxt' (selected), 'Demokrati & insyn', and 'Om Region Norrbotten'. The main content area features a sidebar with a menu for 'Regional utveckling och framtid' containing links like 'Vårt uppdrag', 'Ett dynamiskt näringsliv', 'Regional förnyelse', 'Kulturella och kreativa näringar', 'Bolag', 'Samverkan och mötesplatser', 'Företagsstöd och projektstöd', 'Människa och samhälle', 'En del av Sverige och omvärlden', 'Rätt kompetens i länet', 'Samhällsplanering och trafik', 'Folkhälsa', and 'Utveckling inom hälso- och sjukvård'. The main article is titled 'Regional förnyelse' and includes a date of '27 juni 2017' and a 'Kommentera sidan' link. The article text describes a project between Region Norrbotten, Länsstyrelsen i Norrbottens län, and Luleå tekniska universitet to increase knowledge and strengthen regional development. A right sidebar titled 'Mer hos oss:' lists various reports and documents, with a 'Se färre' link. At the bottom, there is a 'Kontaktperson' section for Per-Erik Andersson.

REGION NORRBOTTEN

A-Ö

Vård & hälsa Tandvård Kultur Jobb & utbildning **Utveckling & tillväxt** Demokrati & insyn Om Region Norrbotten

Regional utveckling och framtid

- Vårt uppdrag
- Ett dynamiskt näringsliv**
- Regional förnyelse**
- Kulturella och kreativa näringar
- Bolag
- Samverkan och mötesplatser
- Företagsstöd och projektstöd
- Människa och samhälle
- En del av Sverige och omvärlden
- Rätt kompetens i länet
- Samhällsplanering och trafik
- Folkhälsa
- Utveckling inom hälso- och sjukvård

Regional förnyelse

Lyssna Prenumerera

Regional förnyelse är ett samverkansprojekt mellan Region Norrbotten, Länsstyrelsen i Norrbottens län och Luleå tekniska universitet för att öka kunskaperna om Norrbottens förutsättningar och behov som ska leda till att stärka länets förutsättningar i viktiga regionala tillväxt- och utvecklingsfrågor.

En regions förmåga att stärka konkurrenskraften på lång sikt handlar om att målinriktat arbeta med de möjligheter och utmaningar som finns i regionen. Det handlar exempelvis om att utveckla nya tankesätt för att stärka entreprenörskap och nyföretagande. Den regionala utvecklingsförmågan är inte enbart beroende av hur väl regionala aktörer agerar, utan även av förmågan att samspela med omvärlden.

Rapporter som tas fram inom Regional förnyelse utgör viktiga beslutsunderlag i det regionala tillväxtarbetet i Norrbotten.

27 juni 2017
[Kommentera sidan](#)

Mer hos oss:

- Digitaliseringen och näringslivet
- Uppföljning innovationsbidraget
- Framtidens Norrbotten
- Tillväxtförutsättningar för Norrbottens näringsliv
- Norrbottens roll i samhällsekomin
- 41 000 anställningar till och med 2025
- Nyföretagande i norr
- Näringslivsutveckling i Nordprogramområdet
- Konflikter om gruvetablering

[Se färre](#)

Kontaktperson

Per-Erik Andersson
pererik.andersson@norrbotten.se
Tel: 0920-711 55

LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

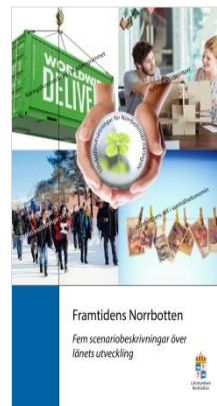
REGION NORRBOTTEN

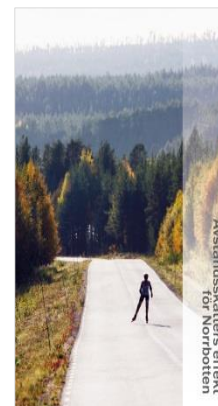
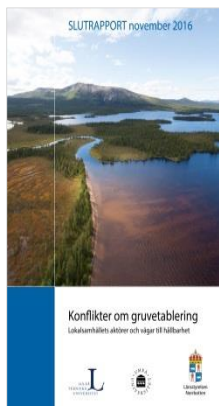
Arbetsprocess

2013 - 2018

Regional förnyelse

Länsstyrelsen
Norrbotten

Ex: Tillväxtförutsättningar för Norrbottniskt näringsliv

Tillväxtförutsättningar för Norrbottens näringsliv

En kartläggning av företagens styrkor, svagheter och utmaningar

- Försäljning av mogna produkter för kunder i den egna regionen.
- Mål 2020: fördubbla antalet anställda samt öka omsättningen 2,5 gånger.
- Otillräcklig kassalikviditet kan bromsa tillväxt
- 60% av företagen är enkönade
- Rekrytering av kvalificerad personal är, liksom marknadsrelaterade och finansieringsbaserade faktorer, de största utmaningarna för regionens företag.
- Brister i regionens infrastruktur utgör dessutom enligt företagen ett viktigt utvecklingshinder.
- Hälften av företagen är inte del av starka näringar
- Ingen skillnad mellan starka näringar och andra näringar

Regional dialog

Regionturné med presentation och dialog utifrån utgivna rapporter

Exempel på resultat från WS

Gällivare

Styrkor

- Attraktiv natur
- Arbetstillfällen
- Kommunikationer
- Rekreation (ex dundret)
- Sociala aktiviteter

Svagheter

- S.k. "fly-in-fly-out"-lösningar
- Bostadsbrist
- Svårt att konkurrera med gruvnäring i lön
- Bristfällig integration på arbetsplatser
- Ibland brist på acceptans för utlandsfödda och hbt-personer

Möjligheter

- Ökat byggande och inflyttning
- Uppmuntra utbildning och kompetensmatchning
- Bättre klimat på arbetsplatser i offentlig sektor
- Marknadsför kommunernas möjligheter
- Stimulera acceptans och gemenskap

Hot

- Naturresursernas förbannelse
- Revirtänk mot utomstående
- Skev bild av länet i media
- Dålig bild av vårdförhållanden
- Osäkerhet om malmfälten

Piteå

Styrkor

- Attraktivitet
- Arbetstillfällen
- Social sammanhållning
- Välfärd
- "Landsbygds närhet"
- Samverkan inom regionen
- LTU, samt närhet till Rovaniemi, Kemi, Oulu
- Infrastruktur

Svagheter

- Demografi
- Ojämsfördhet, särskilt vissa branscher
- Bostadsbrist
- "Stuprörstänk"
- Begränsande regelverk (t.ex. för Arbetsförmedlingen)
- Kompetensbrist i nyckelfunktioner

Möjligheter

- Ökad inflyttning
- Ökad omvärldsbevakning
- Tillvarata kunskap/kompetens
- Utveckla samverkan ytterligare mellan näringsliv, kommuner, LTU etc.
- Tänka "region" mer
- Exportera "samlösningar", t.ex. hur vi organiserar sophantering

Hot

- Arbetslöshet (långtids)
- Svårt att få in utlandsfödda på arbetsmarknaden
- Ingen norrbottenabana
- Förutfattade meningar om t.ex. ungdomar och nysvenskar
- Brist på drivkraft att studera/utvecklas
- Kommuners ekonomi ansträngd
- Misslyckad generationsväxling

Workshop om Norrbottens innovationssystem

- Inbjudna gäster (ca 50) med regionalt utvecklingsintresse (näring, policy och forskning)
- Redovisning rapporter varvat med diskussion och kreativa övningar
- Dokumentation av dagen

Betydelsefulla dimensioner för Norrbottens framtid

Demografiska faktorer	Kompetensbehov	Näringar	Näringsliv och offentlig sektor	Företagarkultur och support
•Mångfald •Integration •Svag befolkningsutveckling	•Pensionsavgångar •Låg utbildningsnivå •Svag kompetensmatchning	•Råvaruberoende •Låg andel tjänsteindustri •Låg andel exportföretag	•Genusobalans •Attraktivitet i vård och omsorg	•Svag entreprenörskapskultur •Spretig företagssupport

Scenarier för Norrbotten år 2050

Basindustriregionen

Kunskap, kreativitet
och kommunikation
som regional drivkraft

Förändrat globalt
klimat med nya
möjligheter

Smart specialisering
baserad på
relaterad variation

Diversifiering efter
en nationell
genomsnittsmodell

Länsstyrelsen
Norrbotten

Basindustriregionen

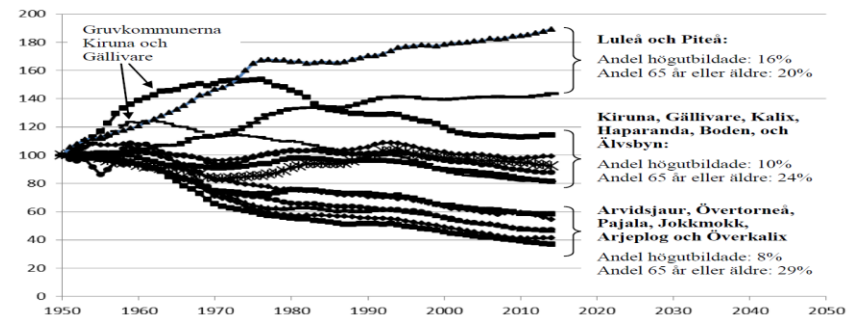

- Förutsättningar:
 - Stark efterfrågan på metaller och råvaror
- Konsekvenser:
 - Konjunkturkänsligt
 - Ökad automatiserad produktion
 - Befolkningskoncentrationer i länet
 - Möjliga markkonflikter
 - Reducerade miljöeffekter

Näringslivsstruktur	Investeringsbehov	Utbildnings- och kompetensbehov	Normer och attityder	Betydelsen samt formerna för politisk intervention
Gruvor en stor andel av BRP. Rationalisering och färre direkt sysselsatta i industrin. Fortsatt konjunkturkänslighet.	Behov av investeringar i infrastruktur (järnväg), samt i teknisk utveckling i järn- och stål samt massaindustrin.	Stort behov av ingenjörer med kompetens inom processindustri, men som kan bli svårt att möta upp regionalt (t.ex. via LTU).	Risk för fortsatt mans-dominans i gruvorter, och unga kvinnor som flyttar. Kan också leda till rekryteringsproblem.	Behov av statligt stöd till infrastruktur och FoU. Behov av att utformara ett tydligt regelverk kring markanvändningskonflikter

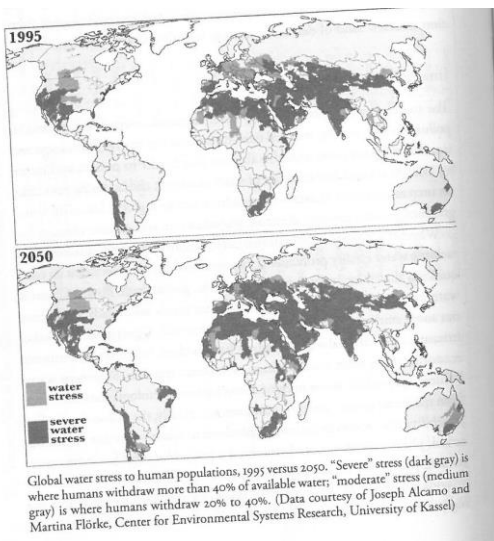
Kunskap, kreativitet och kommunikation som regional drivkraft

- Förutsättningar:
 - Samhällstrend som möjliggör att personer väljer bostadsort snarare än yrke
 - Behov av fungerande kommunikationer
- Konsekvenser:
 - Specialiserade och relativt högavlönade arbeten
 - Regional utveckling fokus på att skapa attraktiva samhällen
 - Växande skillnader mellan länets kommuner
 - Styrda kultursatsningar?
 - Ökade inkomstskillnader

Näringslivsstruktur	Investeringsbehov	Utbildnings- och kompetensbehov	Normer och attityder	Betydelsen samt formerna för politisk intervention
Kunskap- och idéorienterad produktion, ibland men inte alltid kopplad till basindustrin.	Behov av väl fungerande kommunikation i form av snabbtåg, flyg etc., för att möjliggöra fysiska möten.	Ökat fokus på högre utbildning, och 'art and science' i kombination. Skapa mötesplatser.	Risk för större skillnader i inkomster och normer mellan grupper (t.ex. kultur, beskattning etc.).	Finansieringen av offentlig verksamhet, speciellt i mindre kommuner. Fokus på att attrahera inflyttning.

Förändrat globalt klimat med nya möjligheter

- Förutsättningar:
 - Ett förändrat klimat, vilket är mer fördelaktigt kring arktis
 - Politisk stabilitet
 - Goda kommunikationer
 - Goda förutsättningar för rent vatten, ren energi
- Konsekvenser:
 - Näringsliv baserat på naturresurser och grön förnybar energi samt IKT och en starkt besöksnäring
 - Möjliggör jordbruk och odling i högre utsträckning
 - Förändrade förutsättningar för bl a rennärigen

Näringslivsstruktur	Investeringsbehov	Utbildnings- och kompetensbehov	Normer och attityder	Betydelsen samt formerna för politisk intervention
En mer varierad näringslivsstruktur men ofta kopplingar till de traditionella näringarna. Turistföretagen viktigare.	Länet mer attraktivt för invandring och turism, och därför större behov av bostadsinfrastruktur samt i besöksnäringen.	Stort behov av utbildning inom såväl traditionella som nya näringar, bl.a. på grund av en ökande befolkning.	Potentiellt ett mer mång-kulturellt samhälle, som ställer krav på integration och normbildning för att frigöra entreprenörsanda.	Ökat behov av investering i infrastruktur, såväl bostäder som kommunikation med miljöprofil. Åtgärder för ökad integration.

Smart specialisering baserad på relaterad variation

- Förutsättningar:
 - Fortsatt rationalisering av basindustrin medverkar till reducerade arbetstillfällen
 - Utveckling av verksamheter relaterade till regionens traditionella industri och kompetens
- Konsekvenser:
 - Högre nyttjande av regionens särpräglade kompetenser och unika resurser
 - Ökad satsning på utbildning och FoU
 - Ex utvecklad livsmedelsproduktion, besöksnäring, datalagring, energiproduktion

Näringslivsstruktur	Investeringsbehov	Utbildnings- och kompetensbehov	Normer och attityder	Betydelsen samt formerna för politisk intervention
En mer varierad närings-livsstruktur men utan att lägga äggen i för många korgar. SNI-koderna blir delvis utdaterade.	Viktigt att möjliggöra för "icke-traditionel-la" industrietableringar. Förbättrad kommunikation med om-världen (tåg, flyg etc).	Viktigt med hög utbildning och kompetens inom flera områden, och i nya kombinationer, t ex konst, design, teknik etc.	Svårt att få acceptans för idén om att kommuner är olika och gör saker olika. Viktigt med integration av nyinflyttade.	Viktigt med positiva normer kring entreprenör-skap och företagande för att ta vara på kompetenser hos alla invånare.

Diversifiering efter en nationell genomsnittsmodell

- Förutsättningar:
 - Regional utveckling fokuserar enligt logiken att dagens avvikelser i t.ex. branschstruktur mellan regional och nationell nivå tolkas som regionala över- eller underskott
 - Svag konjunktur i basindustrierna
- Konsekvenser:
 - Regional utveckling fokuserar på att harmonisera skillnader i strävan att nå riksgenomsnittet
 - Ett Norrbotten där säregenheter som präglar dagens näringslivsstruktur till viss del suddas ut
 - Finansierat uppbyggnaden av ett attraktivt Norrbotten i syfte att reducera beroende av basindustri
 - Mer diversifierat näringsliv med riket som modell (utifrån nationella trender)
 - Hård konkurrens och blandat resultat

Näringslivsstruktur	Investeringsbehov	Utbildnings- och kompetensbehov	Normer och attityder	Betydelsen samt formerna för politisk intervention
Näringslivsstruktur som liknar Sveriges genom-snitt. Svårigheter med konkurrenskraft och att behålla unik kompetens.	Investeringar i utbildning och infrastruktur för att främja sektorer som traditionellt sett har varit svaga i Norrbotten.	Nya kompetenser måste utbildas och attraheras till länet, t.ex. inom finans. Tryck på LTU ska bli bredduniversitet.	Risk för stora spänningar mellan olika aktörer då länet likriktas, och med liten hänsyn till dess komparativa fördelar.	Stort behov av politisk intervention för att på olika sätt stödja nya näringar. Regional strategi som undviker specialisering.

Stimulera diskussion om såväl vägval som verktyg

